

دوره دیپلم پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی تهران

مقدمه:

دانشگاه علوم پزشکی تهران به عنوان قدیمی‌ترین دانشگاه علوم پزشکی کشور، همواره پیشگام نوآوری‌های آموزشی و پژوهشی در حیطه علوم پزشکی در ایران بوده است. روند پرشتاب دانش پزشکی در جهان و تعهد دانشگاه علوم پزشکی تهران به رسالت تبیین شده‌ش در راستای تولید علم و تربیت نیروی انسانی کارآمد، همواره دانشگاه را بر آن داشته است تا در پی ایجاد ساختارها و برنامه‌های آموزشی پژوهشی جدید برای نیل به این رسالت باشد.

هدف:

دیپلم پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی تهران (TUMS Research Diploma) گواهینامه‌ای است در زمینه پژوهش‌های علوم پزشکی که دانشجویان^۱ (به صورت موازی با تحصیل در رشته اصلی خود) و دانش‌آموختگان^۲ رشته‌های علوم پزشکی می‌توانند در صورت به پایان رسانیدن موفقیت آمیز دوره مربوطه، آن را کسب کنند. دوره مزبور با هدف آموزش فراگیرانی^۳ طراحی شده که علاوه بر دارا بودن دانش و نگرش مورد انتظار در رشته خود، با کسب مهارت‌های پژوهشی بتوانند به عنوان نیروی کارآمد، به فعالیت پژوهشی بپردازند.

ماده ۱- مضمولین:

بند ۱-۱: تمامی دانشجویان و دانش‌آموختگان مقاطع دکترای حرفه‌ای، کارشناسی و تحصیلات تکمیلی (ارشد، دکتری تخصصی، دستیاری و ...) رشته‌های مختلف دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور که واجد شرایط مدنظر می‌باشند، مشمول این آیین نامه هستند. تبصره ۱: دانشجویان مشغول به تحصیل، در صورت دارا بودن معیارهای مدنظر دوره مربوطه، می‌توانند از ترم دوم آغاز دوره تحصیلی خود، در این دوره شرکت کنند.

تبصره ۲: تحصیل در این دوره برای دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران رایگان می‌باشد. در صورتی که دوره دیپلم پژوهشی قبل یا همزمان با دانش‌آموختگی فراگیر تمام نشود، فراگیر موظف به پرداخت شهریه برای گذراندن ترم‌های تحصیلی باقی مانده می‌باشد.

تبصره ۳: گذراندن دوره مذکور، برای تمامی دانش‌آموختگان و نیز دانشجویان دیگر دانشگاه‌های علوم پزشکی، مشمول هزینه (براساس نرخ مصوب پیشنهادی از طرف شورای عالی دیپلم پژوهشی) می‌باشد.

^۱ فردی که در حال تحصیل در یکی از مقاطع تحصیلی رشته‌های علوم پزشکی می‌باشد.

^۲ فردی که از یکی از مقاطع رشته‌های علوم پزشکی، دانش آموخته شده باشد.

^۳ دانش‌آموختگان و دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی در حال تحصیل در دوره دیپلم پژوهشی

ماده ۲- نحوه انتخاب و جذب متقاضیان شرکت در دوره:

بند ۱-۲: معیار ورود به دوره، براساس امتیازی است که فراگیران از معدل، مدرک زبان انگلیسی، رزومه و مصاحبه حضوری کسب می‌کنند.

بند ۲-۲: مسئول دوره (استاد و متولی پیشنهاد دهنده دوره) پس از ارائه پیشنهاد راه‌اندازی دوره (که به مراحل آن در شیوه‌نامه اشاره شده است) می‌تواند دوره مذکور را با نظارت مرکز رشد استعدادهای درخشان دانشگاه برگزار نماید. مسئول دوره موظف است دستورالعمل ارزشیابی مدارک و مصاحبه‌ها را تهیه کرده و شورای عالی دیپلم پژوهشی نیز مسئول تایید و تصویب آن خواهد بود.

ماده ۳- بخش‌های دوره

این دوره شامل دو بخش واحدهای آموزشی (نظری و عملی) و پایان نامه تحقیقاتی است.

بند ۱-۳: بخش واحدهای آموزشی (نظری و عملی): فراگیران ملزم به گذراندن بین ۸ تا ۱۲ واحد درسی از پیش تعیین شده هستند.

تبصره ۱: تعداد و نوع واحدها در شیوه‌نامه و دستورالعمل اجرایی برنامه که پیش‌تر به آن اشاره شده است، مشخص می‌شود.

تبصره ۲: فراگیران می‌توانند هر یک از دروس تئوری را به صورت معمول انتخاب و بگذرانند و یا در ابتدای ترم به صورت معرفی به استاد، در امتحان مربوطه شرکت کنند و چنانچه نمره قبولی را از آن درس نگیرند، موظف هستند آن درس را در همان ترم اخذ نمایند.

بند ۲-۳: بخش پایان‌نامه تحقیقاتی: این بخش شامل انجام یک پروژه تحقیقاتی معادل چهار واحد پایان‌نامه است.

تبصره ۱: تصویب و نظارت بر اجرای پایان‌نامه تحقیقاتی بر عهده شورای عالی دیپلم پژوهشی است.

تبصره ۲: تعداد فراگیرانی که به طور همزمان می‌توانند پایان‌نامه خود را با یک استاد بگذرانند، در شیوه‌نامه و دستورالعمل اجرایی برنامه مشخص می‌شود و شورای عالی دیپلم پژوهشی مسئول تایید و تصویب این شیوه‌نامه و دستورالعمل اجرایی خواهد بود.

تبصره ۳: جهت فارغ التحصیل شدن، فراگیر موظف است از پایان‌نامه تحقیقاتی خود دفاع نماید.

ماده ۴- اعضای هیات علمی همکار برنامه

بند ۱-۴: کلیه اعضای هیات علمی آموزشی و پژوهشی دانشگاه با حداقل مرتبه استادیاری که در سال گذشته حداقل یک مقاله ISI یا Medline به عنوان نویسنده اول یا مسئول، منتشر کرده باشند می‌توانند راهنمایی پایان‌نامه دانشجویان را در این دوره به عهده گیرند.

تبصره ۱: دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی (غیر از دانشگاه علوم پزشکی تهران) که در حال گذراندن واحد پایان‌نامه مقطع تحصیلی خود در دانشگاه مبدا می‌باشند، در صورت صلاحدید مسئول دوره می‌توانند با استاد راهنمای خود در دانشگاه مبدا به همراه استاد راهنمای دوم منتخب از دوره دیپلم پژوهشی مدنظر، واحد پروژه دیپلم پژوهشی را اخذ کنند.

تبصره ۲: در صورت مخالفت مسئول دوره با پذیرش استاد راهنما از دانشگاه محل تحصیل دانشجوی، فراگیر بایستی پایان‌نامه خود را با اساتید معرفی شده از طرف دوره مذکور اخذ نماید.

تبصره ۳: عنوان پایان نامه دانشجو در دانشگاه مبدا بایستی مورد پذیرش مسئول دوره دیپلم پژوهشی و در راستای عنوان و اهداف دوره مذکور باشد.

بند ۲-۴: فعالیت‌های آموزشی اعضای هیات علمی در این برنامه از جمله راهنمایی پایان نامه، مشمول آیین‌نامه جاری ترفیع و ارتقای اعضای هیات علمی خواهد بود و بر اساس آیین‌نامه مربوطه قابل محاسبه می‌باشد.

ماده ۵ - طول دوره

بند ۱-۵: طول دوره حداکثر دو سال است و فراگیر باید پیش از پایان دوره دوساله از پایان‌نامه خود دفاع نماید.

تبصره ۱: طول دوره به پیشنهاد استاد راهنمای پایان نامه و تایید شورای عالی، به شرط آنکه پیش از پایان دوره تحصیلی اصلی به پایان رسد، حداکثر تا یکسال دیگر قابل تمدید است و در صورتی که دانشجو از مقطع تحصیلی خود دانش‌آموخته شود، بایستی هزینه بپردازد.

ماده ۶ - گواهینامه

در انتهای دوره و بعد از انجام کلیه بخش‌های تئوری و عملی و اخذ پذیرش برای انتشار مقاله، به فرآیند گواهی که برنامه را با موفقیت سپری کرده باشند، گواهینامه مربوطه از طرف دانشگاه و با امضای معاونین پژوهشی و آموزشی دانشگاه اعطا می‌شود.

ماده ۷ - متولی اجرای برنامه

بند ۱-۷: متولی اجرای این برنامه، مرکز رشد استعدادهای دانشگاه علوم پزشکی تهران زیر نظر شورای عالی دیپلم پژوهشی دانشگاه است و تصویب شیوه نامه و دستورالعمل‌های مربوط به اجرای این آیین نامه و هر گونه تغییر و اصلاح آن بر عهده این شورا خواهد بود.

بند ۲-۷: اعضای شورای عالی دیپلم پژوهشی با حکم رئیس دانشگاه به مدت سه سال منصوب می‌شوند و عبارتند از:

- معاون پژوهشی دانشگاه (رییس شورا)
- معاون آموزشی دانشگاه
- رییس مرکز رشد استعدادهای درخشان (دبیر شورا)
- رییس مرکز توسعه آموزش دانشگاه
- سرپرست مرکز پژوهش‌های علمی دانشجویان
- سه الی پنج نفر از معاونین پژوهشی مراکز تحقیقاتی به انتخاب رییس شورا
- سه الی پنج نفر عضو حقیقی به انتخاب رییس شورا

بند ۳-۷: شورا می‌تواند بخشی از وظایف خود را به کمیته‌های علمی و اجرایی یا واحدهای اجرایی مرتبط تفویض نماید.

ماده ۸- تغییر و اصلاح آیین نامه

شورای عالی دیپلم پژوهشی می تواند پیشنهادات خود را برای تغییر و اصلاح این آیین نامه هر دو سال یکبار، به شورای دانشگاه
ارایه نماید.

تبصره ۱: تدوین و تصویب شیوهنامه اجرایی، برعهده شورای عالی دیپلم پژوهشی می باشد.

این آیین نامه در ۸ ماده و ۱۱ بند در جلسه مورخ ۱۴۰۰/۳/۹ به تصویب شورای دانشگاه رسید.

شیوه‌نامه و دستورالعمل اجرایی دیپلم پژوهشی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

یک دوره دیپلم پژوهشی از طریق گذراندن مراحل ذیل تصویب و برگزار خواهد شد:

درخواست راه‌اندازی دوره:

عضو هیات علمی پیشنهاد دهنده دوره دیپلم پژوهشی (مسئول دوره)، درخواست مکتوب راه‌اندازی دوره را به همراه کوریکولوم آموزشی مدنظر خود، به مرکز رشد استعدادهای درخشان دانشگاه ارائه داده و سپس درخواست ایشان توسط شورای عالی دیپلم پژوهشی مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

در صورت اخذ موافقت‌نامه از طرف شورای عالی دیپلم پژوهشی و داشتن شرایط لازم (همچون اولویت داشتن عنوان دوره پیشنهادی، شفاف و امکان‌پذیر بودن فعالیت‌های ذکر شده در درخواست، اجرایی بودن و ...) دوره مذکور راه‌اندازی خواهد شد.

در متن درخواست راه‌اندازی دوره، مسئول دوره می‌بایست عناوین پژوهشی مدنظر و لیست اسامی مدرسان پیشنهادی دوره را به همراه موافقت استاد مربوطه ذکر نماید.

پس از اخذ مجوز لازم جهت راه‌اندازی دوره، مراحل ذیل طی خواهد شد.

ماده ۱: ثبت نام

بند ۱-۱: کلیه دانشجویان و دانش‌آموختگان رشته‌های علوم پزشکی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور می‌توانند در این دوره ثبت نام نمایند. برای ثبت‌نام دانشجویان بایستی حداقل یک ترم تحصیلی از رشته اصلی خود را به پایان رسانده باشند.

بند ۱-۲: حداکثر نیمی از سهمیه پذیرش فراگیران (پنجاه درصد) در دوره، می‌تواند از دانش‌آموختگان و دانشجویان دیگر دانشگاه‌های علوم پزشکی و به صورت شهریه پرداز باشد.

ماده ۲- نوع و تعداد واحدها

بند ۱-۲: واحدهای درسی این دوره شامل واحدهای اجباری و واحدهای اختیاری است.

بند ۲-۲: تعداد واحدهای درسی اجباری، ۸ واحد است که شامل ۶ واحد اصلی^۱ و ۲ واحد انتخابی است.

(۱) فراگیران موظف به گذراندن همه واحدهای "اجباری اصلی" می‌باشند.

(۲) واحدهای "اجباری انتخابی"، با توصیه استاد راهنمای پروژه و توسط فراگیر از بین واحدهای غیراصلی^۲ ارائه شده در هر ترم تحصیلی، انتخاب می‌شود.

¹ Core

² Non-core

بند ۳-۲: تعداد واحدهای درسی اختیاری ۴ واحد است که در صورت تمایل، فراگیر می‌تواند از بین واحدهای غیر اصلی ارائه شده در هر ترم تحصیلی، آن‌ها را انتخاب نماید.

بند ۴-۲: فراگیران ذیل می‌توانند با تایید شورای عالی دیپلم پژوهشی، واحدهای خود را به صورت معرفی به استاد بگذرانند.

- فراگیرانی که دوره RRE^۱ را با موفقیت به پایان رسانیده باشند (با تایید مرکز رشد استعدادهای درخشان).
- فراگیرانی که در کارگاه‌های پژوهشی تدریس می‌نمایند (با تایید مرکز پژوهش‌های علمی دانشجویان).
- فراگیرانی که دارای مقاله چاپ شده در مجلات معتبر هستند (با تشخیص مسئول دوره).
- فراگیرانی که مجری یک طرح پژوهشی مصوب در دانشگاه هستند (با تایید مدیریت امور پژوهشی دانشگاه).

بند ۵-۲: نام و تعداد واحدهای دروس اصلی و غیر اصلی (می‌تواند به پیشنهاد مسئول دوره متغیر باشد) در جدول شماره ۱ آورده شده است.

جدول شماره ۱

واحدهای غیر اصلی		واحدهای اصلی	
تعداد واحد	نام واحد	تعداد واحد	نام واحد
۲	روش شناسی پژوهش (اپیدمیولوژی پیشرفته)	۲	روش شناسی (اپیدمیولوژی پایه)
۲	آمار کاربردی پیشرفته	۲	آمار کاربردی پایه
۲	اپیدمیولوژی ملکولی	۱	نگارش علمی
۲	اپیدمیولوژی سرطان	۱	جستجو در منابع الکترونیک
۲	مهارت‌های آزمایشگاهی		
۲	کار با حیوانات آزمایشگاهی		
۲	اقتصاد سلامت		
۲	پژوهش‌های کیفی		
۲	مرور نظام مند		

ماده ۳- اساتید

بند ۱-۳: انتخاب مسئولین دروس، بر عهده مسئول دوره می‌باشد.

بند ۲-۳: مسئولین دروس موظفند طرح دوره^۱ استاندارد را برای درس مربوطه تهیه و به شورای عالی دیپلم پژوهشی ارائه نمایند.

ماده ۴- نحوه ارزیابی فراگیر

بند ۱-۴: آزمون در واحدهای معرفی به اساتید آزمون در ابتدای ترم و در سایر واحدها در پایان دوره برگزار می‌شود.

بند ۲-۴: حداقل نمره قبولی دروس، ۱۴ از ۲۰ می‌باشد. این نمره می‌تواند طبق نظر مسئول درس، شامل ارزیابی تکوینی^۲ و تراکمی^۳ باشد.

بند ۳-۴: نحوه حضور و غیاب فراگیران، همانند سایر دروس است.

ماده ۵- پروژه تحقیقاتی (پایان‌نامه)

بند ۱-۵: استاد راهنما، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران است که پروژه دوره دیپلم پژوهشی با راهنمایی او انجام می‌شود.

بند ۲-۵: استاد مشاور، عضو هیات علمی / غیر هیات علمی است که با تأیید استاد راهنما انتخاب شده و در زمینه تخصصی رشته خود در پایان نامه مدنظر به فراگیر مشاوره می‌دهد.

بند ۳-۵: عنوان و پروپوزال اتخاذ شده توسط فراگیر، بایستی توسط استاد راهنما و مسئول دوره، تأیید اولیه گیرد.

بند ۴-۵: پس از تایید اولیه، پروژه تحقیقاتی در روند تصویب طرح‌ها در مرکز پژوهش‌های علمی دانشجویان قرار می‌گیرد. مرکز پژوهش‌ها موظف است حداکثر طی مدت ۴ ماه شرایط پذیرش پروژه (رد، قبول، قبول مشروط) را مشخص نماید.

بند ۵-۵: برای ثبت پروژه تحقیقاتی، لازم است فراگیر پروژه را در سامانه پژوهشیار به عنوان "پایان‌نامه دیپلم پژوهشی" ثبت نمایند.

بند ۶-۵: زمان تصویب پروژه تحقیقاتی حداقل ۹ ماه پیش از پایان دوره می‌باشد.

بند ۷-۵: پروژه تحقیقاتی معادل ۴ واحد است که محصول آن حداقل پذیرش چاپ ۱ مقاله در مجلات داخلی یا مجلات خارجی نمایه شده در ISI, PubMed, Scopus است.

بند ۸-۵: جلسه دفاع از پروژه، مشروط به ارسال و ثبت^۴ مقاله مستخرج از آن و ارائه یک نسخه از مقاله به استاد راهنما است.

بند ۹-۵: اعطای گواهینامه دیپلم پژوهشی مشروط به کسب پذیرش مقاله حاصل از پروژه در مجلات داخلی یا مجلات خارجی نمایه شده در ISI, PubMed, Scopus، است.

^۱ course plan

^۲ ارزیابی تکوینی: ارزیابی مستمر فراگیر در طول دوره جهت سنجش میزان دستیابی به اهداف آموزشی از پیش تعیین شده به همراه ارائه بازخورد. این ارزیابی می‌تواند از طریق شرکت فعال فراگیر در بحث‌ها و فعالیت‌های کلاسی، انجام تکالیف و ... باشد.

^۳ ارزیابی تراکمی (پایانی): در انتهای دوره انجام می‌شود و می‌تواند به صورت ارائه پروژه، آزمون انتهای دوره و یا ... باشد.

^۴ Submit

بند ۱۰-۵: در صورت موافقت مسئول دوره و هم‌راستا بودن با عنوان دیپلم پژوهشی، پروژه پایانی فراگیر می‌تواند با پایان‌مقطع تحصیلی که دانشجو در آن در حال تحصیل است، مشترک باشد.

تبصره ۱: فراگیرانی که پایان‌نامه مشترک دارند توجه داشته باشند دفاع از پایان‌نامه در رشته اصلی‌شان به معنی دفاع از پایان‌نامه در دوره دیپلم پژوهشی نخواهد بود و بالعکس. به علاوه، در صورتی که دفاع از پایان‌نامه دوره دیپلم پژوهشی زودتر از دفاع از پایان‌نامه مقطع تحصیلی فراگیر صورت گیرد، بایستی به آموزش مقطع تحصیلی گزارش داده شده و بالعکس.

تبصره ۲: آمادگی فراگیران برای دفاع از پایان‌نامه دوره دیپلم پژوهشی با صلاح‌دید مسئول دوره و پس از گذراندن واحدهای مشخص شده در کوریکولوم دیپلم پژوهشی اعلام خواهد شد.

تبصره ۳: اگر محصول پژوهشی غیر از مقاله باشد (ابداع، اختراع و...) تایید آن به عهده شورای عالی دیپلم پژوهشی است.

ماده ۶- منتورینگ پژوهشی

با توجه به اهمیت هدایت فراگیر در مسیر درست پژوهش و همراهی ایشان برای رسیدن به هدف که همانا تربیت پژوهشگر است، طراحی سیستم منتورینگ می‌تواند به این امر کمک کند.

شیوه‌نامه اجرایی انتخاب و تربیت منتور و شیوه ارزیابی عملکرد منتور پژوهشی و منتهی به تصویب شورای عالی دیپلم پژوهشی خواهد رسید.

ماده ۷- شورای عالی دیپلم پژوهشی

شورای عالی دیپلم پژوهشی می‌تواند کمیته‌هایی ایجاد کند (از جمله کمیته علمی و کمیته اجرایی) و برخی یا همه وظایف و اختیارات خود را برای مدت مشخصی به آن‌ها تفویض نماید.